

TLAČOVÁ SPRÁVA

Vyjadrenie dekana Právnickej fakulty UK Eduarda Burdu k zavádzajúcemu článku Ivana Mikloša

Bratislava 9. 2. 2022

So záujmom a zároveň miernym pobavením nad úrovňou osobných atakov som si prečítal článok bývalého ministra financií Ivana Mikloša, v ktorom sa zasadzuje za prijatie novely zákona o vysokých školách. Ak bude táto novela prijatá v podobe predloženej do parlamentu, spolitizuje vysoké školy, spôsobí cenzúru ľudí ministrom školstva (kto môže a kto nie učiť na vysokých školách) a umlčí slobodu slova a vedeckého bádania na univerzitách, pretože cez rektorov a dekanov, dosadzovaných do značnej miery pomocou nominantov politickej moci, sa bude dať ľahko vysporiadať s „neposlušnými“ študentmi a učiteľmi šíriacimi názory, ktoré sa aktuálnemu ministrovi školstva nebudú páčiť. Rektori a dekanovia totiž rozhodujú o právach a povinnostiach študentov a učiteľov. Kvôli tomu je dôležité, aby voľba rektorov a dekanov ostala v rukách akademických senátov ako zástupcov akademicko-vedeckej obce. Nie kvôli tomu, aby konkrétni ľudia zostali na pozíciách rektorov a dekanov.

Pán Mikloš sa vo svojom článku dehonestujúco vyjadruje o vysokých školách, o Právnickej fakulte Univerzity Komenského, o rektorovi Števkovi a o mne ako o dekanovi fakulty.

Najskôr k tým slovenským vysokým školám. Zjednodušujúce vyjadrenia o ich nekvalite sú založené na fabulácii, občas podporené niektorými konkrétnymi problémami, ktoré sa kde tu vyskytnú. Lenže takéto problémy sa vyskytujú aj na zahraničných vysokých školách. Zároveň sú účelovo opomínané úspechy slovenských vysokých škôl. Nezachránila Slovensko na EXPO náhodou práve vysoká škola (vodíkové automobily)?

Treba si uvedomiť, že dôvody migrácie zo Slovenska alebo z jeho jednotlivých regiónov sú prevažne ekonomické, pričom Česká republika účelovo podporuje migráciu mladých ľudí zo Slovenska. A keď raz Slováci prídu študovať do Českej republiky, spravidla tam ostanú. Slovenské vysoké školy sa zo všetkých síl snažia zabrániť odchodu mladých ľudí zo Slovenska a z jeho regiónov, ale vo svojej snahe sú podráždané nedostatočným financovaním (zhruba 2/3 priemeru krajín OECD na študenta) ako aj mnohými vyjadreniami niektorých politikov a členov ekonomických záujmových skupín, ktoré asi túžia po majetku slovenských univerzít a možno aj po tom, aby niektoré z nich zavreli alebo obmedzili, pretože žijú v nádeji, že mladí ľudia namiesto štúdií pôjdu k výrobným linkám a do baliarní veľkoskladov. Lenže...

Pán Mikloš bol vo svojom článku osobný, tak budem aj ja. Pánovi Miklošovi nemožno uprieť, že viaceré ekonomické reformy, ktoré ako politik realizoval (spojené aj s rozpredávaním štátneho majetku) priniesli krátkodobé úspechy. Zo strednodobého a

dlhodobého hľadiska však naša ekonomika patrí medzi najzraniteľnejšie v Európe a zároveň za najmenej pripravené čeliť výzvam spojeným so zvyšovaním automatizácie a postupným nahrádzaním ľudskej práce výkonnými robotmi (napr. Slovensko je výrobná linka automobilov, ale zásadnejší výskum automobilky realizujú v iných štátoch). Aj pod týmto je pán Mikloš podpísaný a preto pri všetkej úcte nemá právo sa vyjadrovať k veciam, ktorým nerozumie, pretože aj tie, ktorým údajne rozumie, pomohol priviesť do bodu, v ktorom hrozí zásadný rozvrat ekonomiky Slovenska. Ak sa budú podobným smerom bez strednodobej a dlhodobej vízie uberať aj slovenské vysoké školy, efekt bude taký, že v Českej republike veľmi radi príjmu ešte viac šikovných ľudí od nás a zo Slovenska sa začne postupne stávať krajina duchov (žiaľ už aj dnes máme niektoré obce, ale aj mestečká, ktoré tak pôsobia).

K Právnickej fakulte Univerzity Komenského: pán Mikloš len tvrdí, že je niečo zhnité na Právnickej fakulte UK. Prečo? Má nejaké argumenty? Nemá. Akurát spomína niekoľkých politicky činných absolventov, ktorých určitá časť populácie apriori nemá rada. Už nespomína, že našim absolventom a aktuálnym členom Výkonnej rady Alumni klubu PraF UK je aj doktor Pavol Hrušovský, podpredseda a neskôr predseda Národnej rady SR, bojovník proti mečiarizmu, člen tej istej koalície ako samotný pán Mikloš. Nespomína, že o kanceláriu od mojej sedí ďalší výrazný predstaviteľ reformných vlád po roku 1998, bývalý minister zahraničných vecí pán doktor Eduard Kukan. Ani to, že vedúcim Katedry trestného práva je pán profesor Jozef Čentéš, ktorý za očistu slovenského právneho prostredia nasadzoval už pred viac ako desiatimi rokmi krk a ktorého mimochodom podľa vtedajších mediálnych špekulácií podrážali pri voľbe za generálneho prokurátora práve poslanci z tej istej strany ako bol pán Mikloš. Pán Mikloš si nedal tú námahu, aby sa pozrel na to, koľko zásadných reforiem v právnickom vzdelávaní a právnej vede sme urobili, aby sme vzdelanie i vedu prispôbili potrebám praxe. Ale to sa zrejme do jeho zjednodušenej formulky nehodí.

K pánovi rektorovi Števčekovi. Sme hrdí na to, ako reprezentuje našu fakultu, univerzitu i vysoké školstvo. Vo svojom živote toho dosiahol profesne veľmi veľa a namiesto toho, aby riskoval a bojoval proti zlovôli politickej moci za vysoké školy, mohol sa stiahnuť do úplne iných pozícií a mať pokoj a to za rovnaké alebo aj omnoho väčšie peniaze. Neurobil tak a ako ho poznám, ani neurobí, nech by sa naňho vrhlo rovno tisíc Miklošov. Prečo? Pretože verí, že to, čo robíme na vysokých školách, zlepšuje túto spoločnosť.

Pokiaľ ide o skorší termín voľby rektora na UK, táto vec ďaleko presahuje Mareka Števčeka. Ja ju vnímam ako jasný signál odboja vysokých škôl proti zotročovaniu údajne liberálnymi politikmi. A áno, aj s cieľom v nevyhnutnom prípade v boji pokračovať aj v ďalších rokoch.

A ešte ku mne. Pán Mikloš. Po prvé, chodiť ľuďom vrátane politikov vysvetľovať, aby sa nenechali obalamutiť populistickými frázami a aby nepodporili zákon, ktorý povedie k prehĺbeniu celkovej deštrukcie spoločnosti, je úplne normálne a legitímne. Mimochodom inšpiroval som sa americkou demokraciou, ktorá takto funguje. Po druhé, som právnik a viem písať legislatívne texty. K rôznym verziám novely som spolu s kolegami popísal množstvo rôznych variantov riešenia a distribuoval ich čo najširšie, takže mnohé z nich teraz kolujú a

keď si ich niekto osvojí, prípadne bude chcieť, aby som ich upravil podľa aktuálnej situácie, rád tak urobím. Veď je to moja práca. A po tretie, urazili ste ma len jednou vecou, a to, keď ste písali, že „dekan Burda síce nestojí na barikádach ako rektor Števíček“. Proti tomu sa ohradzujem, od samého začiatku tohto boja už pred takmer rokom som verejne a tvrdo vystupoval proti zotročovaniu študentov a učiteľov na vysokých školách. Keby ste si lepšie našťudovali problematiku, vedeli by ste to.

A ešte predsa len drobnosť. Čo to boli za archaické reči o klanovej mentalite? Prázdne tvrdenie bez obsahu. Ale keď sa tak nad článkom pána Mikloša zamýšľam hlbšie a kladiem si otázku „prečo?“, nemôžem sa ubrániť dojmu, že skutočným dôvodom predsa len môžu byť „teplé miestečka“ vo vedúcich pozíciách na univerzitách, ktoré by poobsadzovali vyslúžilí politici a skrachovaní podnikatelia. Ekonomické záujmové skupiny? Dnes by to univerzity nepripustili, ale po reforme, ej to sa budú diať veci... Ale úprimne, nechcel by som byť na univerzite, ktorú by viedol pán Mikloš, mohla by totiž dopadnúť tak, ako slovenská ekonomika, zraniteľná a s neistou budúcnosťou.

Eduard Burda
dekan PraF UK

